

بزرگترین میادین نفتی و افت تولید مناطق مختلف جهان

(۲) متوسط نرخ‌های افت تولید در میادین مختلف نفتی را به ترتیب بزرگی مخزن و با پراکندگی جغرافیائی میادین منعکس می‌کند. همانگونه که ملاحظه می‌شود، در

اغلب قریب به اتفاق مناطق جهان هر چه از مخازن فوق عظیم به مخازن بزرگ نزدیک می‌شویم نرخ افت تولید سالانه بیشتر می‌شود، به عبارت دیگر میزان متوسط افت طبیعی تولید سالانه در مخازن فوق عظیم که عمدتاً در منطقه خاورمیانه قرار دارند، بسیار کمتر از سایر مخازن است. معنای این نکته آن است با افت شدیدتر تولید در سایر نقاط، وابستگی جهان صنعتی مصرف‌کننده نفت، به شکلی اجتناب‌ناپذیر به نفت خاورمیانه افزایش خواهد یافت و اگر روندهای سیاسی و ژئوپلتیکی جهان مانند گذشته باشند این به معنای افزایش حساسیت‌ها و احتمالاً تنش‌ها در این منطقه خواهد بود.

همان‌گونه که در بخش گزارش شماره گذشته اقتصاد انرژی نیز ذکر شد. در آخرین گزارش چشم‌انداز جهانی آژانس بین‌المللی انرژی که در اواخر سال گذشته میلادی

منتشر گردید توجه خاص و بی‌سابقه‌ای به بخش عرضه نفت شده و مخازن نفتی جهان مورد بررسی قرار گرفته است. نکته‌ای که گاهی مورد غفلت تحلیل‌گران قرار می‌گیرد تفاوت‌های عمده میان ذخائر نفتی در سطح جهان است،

ذیلاً دو جدول از اطلاعات ذکر شده در گزارش آژانس بین‌المللی انرژی را جهت اطلاع علاقمندان آورده‌ایم. جدول (۱) بیست مورد از عظیم‌ترین حوزه‌های نفتی جهان را فهرست نموده است که سیزده‌تای آن‌ها در منطقه خاورمیانه واقع شده‌اند و در سال ۲۰۰۷ میلادی بیش از ۱۹ میلیون بشکه از تولید حدود ۸۶ میلیون بشکه‌ای جهان مربوط به این حوزه‌ها بوده است جدول

بزرگترین میادین نفتی جهان از نظر میزان تولید

نام میدان	کشور	موقعیت	سال اکتشاف	سال اوج تولید	میزان تولید در اوج (هزار بشکه در روز)	تولید سال ۲۰۰۷
قوار	عربستان	خشکی	۱۹۴۸	۱۹۸۰	۵۵۸۸	۵۱۰۰
کانتارل	مکزیک	فلات قاره	۱۹۷۷	۲۰۰۳	۲۰۵۴	۱۶۷۵
صفانیا	عربستان	خشکی/فلات قاره	۱۹۵۱	۱۹۹۸	۲۱۲۸	۱۴۰۸
رومیله	عراق	خشکی	۱۹۵۳	۱۹۷۹	۱۴۹۳	۱۲۵۰
بورقان	کویت	خشکی	۱۹۳۸	۱۹۷۲	۲۴۱۵	۱۱۷۰
ساموتلور	روسیه	خشکی	۱۹۶۰	۱۹۸۰	۳۴۳۵	۹۰۳
اهواز	ایران	خشکی	۱۹۵۸	۱۹۷۷	۱۰۸۲	۷۷۰
زاکوم	امارات	فلات قاره	۱۹۶۴	۱۹۹۸	۷۹۵	۶۷۴
آذری-چیراگ-گونشلی	آذربایجان	فلات قاره	۱۹۸۵	۲۰۰۷	۶۵۸	۶۵۸
پرپوبسکوی	روسیه	خشکی	۱۹۸۲	۲۰۰۷	۶۵۲	۶۵۲
بو هسا	ابوظبی	خشکی	۱۹۶۲	۱۹۷۳	۷۹۴	۵۵۰
مارون	ایران	خشکی	۱۹۶۴	۱۹۷۶	۱۳۴۵	۵۱۰
رودهتین	کویت	خشکی	۱۹۵۵	۲۰۰۷	۵۰۱	۵۰۱
گچساران	ایران	خشکی	۱۹۲۸	۱۹۷۴	۹۲۱	۵۰۰
قطیف	عربستان	خشکی/فلات قاره	۱۹۴۵	۲۰۰۶	۵۰۰	۵۰۰
شبه	عربستان	خشکی	۱۹۶۸	۲۰۰۳	۵۲۰	۵۰۰
سائرتو(داکینگ)	چین	خشکی	۱۹۶۰	۱۹۹۳	۶۳۳	۴۷۰
ساموتلور(اصلی)	روسیه	خشکی	۱۹۶۱	۱۹۸۰	۳۰۲۷	۴۶۴
فدروو-سورگانس	روسیه	خشکی	۱۹۶۲	۱۹۸۳	۱۰۲۲	۴۵۸
زلوف	عربستان	فلات قاره	۱۹۶۵	۱۹۸۱	۶۷۷	۴۵۰

نرخ افت تولید نفت متوسط سالانه در مناطق مختلف جهان (اعداد بر حسب درصد است)

مجموع	پس از دوره اوج تولید			پس از دوره تثبیت تولید			مجموع	بزرگ	عظیم
	فوق عظیم	عظیم	بزرگ	فوق عظیم	عظیم	بزرگ			
اوپک	۲/۳	۵/۴	۹/۱	۳/۱	۲/۹	۴/۸	۸/۳	۳/۶	
خاورمیانه	۲/۲	۶/۳	۴/۴	۲/۶	۲/۸	۶/۵	۶/۴	۳/۴	
دیگر	۴/۸	۵	۱۰/۲	۵/۲	۳/۸	۴/۱	۸/۸	۴/۳	
غیر اوپک	۵/۷	۶/۹	۱۰/۵	۷/۱	۶	۷/۴	۱۰/۹	۷/۴	
OECD شمال آمریکا	۶/۴	۵/۴	۱۲/۱	۶/۵	۴/۵	۶	۱۲/۳	۶	
OECD اروپا	---	۱۰	۱۳/۵	۱۱/۵	---	۱۳/۱	۱۵/۵	۱۳/۳	
OECD پاسفیک	---	۱۱/۱	۱۳/۲	۱۱/۶	---	۱۰/۴	۱۲/۶	۱۱/۱	
اوراسیا	۵/۱	۵	۱۲/۱	۵/۱	۵/۳	۵/۱	۱۲/۴	۵/۳	
آسیا	۲/۱	۸/۳	۶/۶	۶/۱	۲/۵	۵/۷	۶/۷	۵/۲	
خاورمیانه	۲/۱	۶/۵	۷/۴	۲/۷	۲/۸	۷	۹/۸	۳/۷	
آفریقا	۱/۵	۵/۲	۸/۸	۵/۱	۱/۲	۵/۲	۹/۳	۵	
آمریکای لاتین	۸/۴	۵/۲	۶/۹	۶	۹/۵	۵/۳	۶/۸	۶/۱	
جهان	۳/۴	۶/۵	۱۰/۴	۵/۱	۴/۳	۶/۶	۱۰/۷	۵/۸	